

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Nr. 59 (831) IV...DEDELS T O R F...1948.III.19. penktadienis

Trumano svarbi kalba

JAV-bių prezidentas kalbėjo š.m. kovo mėn. 17 dieną 19 val. Europos laiku į tam tyčią sušauktus abu kongreso rūmus. Trumanas pasakė, kad pastarieji įvykiai Europoje gali atsilipti į JAV-bių saugumą. Todėl atėjęs momentas pradėti veikti. JTautos susibūrę į JTautų organizaciją nuo pat karo meto stengiasi įgyvendinti visuotinę taiką, tik viena valstybė visą laiką stengiasi ši taikos darbą išardyti; vien tik JTautų instancijos šio valstybės panaudojusi veto teisę 21 sykį, tuo trukdanti bendrą darbą. Bet tai dar nėra viskas. Toji valstybė TSRS-ga užgrobusi visą oilę rytų ir vidurio Europos valstybių, prieš tų valstybių tautų norą. TSRS-ga sunaikinusi Čekoslovakijos nepriklausomybę ir dabar kėsina į Suomiją, tuo sudarydama pavojų visam Skandinavijos pusiasaliui. Graikija esanti įvelta į pilietinį karą, kurį aktyviai palaiką Graikijos komunistiniai kaimynai. Italijoje komunistinė mažuma mėginanti užgrobti valdžią. Susidaro pavojus vakarų Europoje iššaukti reikalo susiburti. Jiandieną pasirašoma D.Britanijos, Prancūzijos ir Benelux valstybių pakta Trumanas pasveikinas. Nežiūrint į pakvietimą, TSRS-ga atsisakė dalyvauti Europos atstatymo plane, ir ji trukdanti kitoms valstybėms tai daryti. Šitokiai padėčiai esant, JAV-bės nutarusios ne vien tik ekonomiškai padėti komunizmo grėšomai vakarų Europai, bet ir suteikti jai militarinę apsaugą. Amerikiečių kariuomenė liksianti Vokietijoje. Prezidentas pasiūlė kongresui: 1) kuoskubiausiai priimti Europos atstatymo planą (Marshallio planą); 2) vėl įvesti visuotinę karinę prievolę. Čia prezidentas pabrėžė JAV-bių kariškų pajėgų galingumą svarbą taikai išlaikyti; 3) grąžinti karo metu veikusių įstatymus, liečiančius visuotinį karinį apmokymą ir ūkio mobilizaciją. Prezidentas dar pareiškė, kad JAV-bės dedančios daug vilčių į JTautas, kurios kartu su JAV-bėmis stengiančios laiduoti visoms tautoms laisvę ir demokratiją, o taip pat priversiančios kai kurioms tautoms atsisakyti savo agresingos politikos.

-Dviems valandoms praslinkus nuo Trumano kalbos, senate kariškoji komisija pradėjo svarstyti visuotinės karinės prievolės įstatymą. Komisijoje kalbėjo užs. reikalų ministras gen. Marshall, kuris nurodė į pavojingą Hitlerio ir komunistų politikos panašumą, ir prašė komisiją įstatymą priimti. Buvo palūsta ir ūkio mobilizacijos klausimas.

-Penkioms valandoms praslinkus nuo Trumano kalbos, reprezentantų rūmų užs. politikos komisija vienbalsiai priėmė Marshallio planą 5,3 milijardų dol. sumai, t.y. pilnumoje. Patys reprezentantų rūmai priėmė Marshallio planą dar ligi balandžio mėn. 1 d. Kongresas nevyks Velykų atostogų.

-Po savo kalbos kongreso Trumanas nuvyko į New Yorką, kur kalbėjo tradicinėje virių šv. Patriko šventėje, pareiškdamas, kad nuo šiol JAV-bės ins aktyviai veikti Europos politikoje.

Trumano kalbos atgarsiai

JAV-bių spauda nurodo, kad Trumano kalbos svarbi esanti tokia milžiniška, kad apie ją, vispasiškai neišstudijavus, negalima kalbėti. Vienas iš aiškių, kad JAV-bės savo užsienio politikoje padariusios griežtą posūkį. NYT lygina šią dieną su 1939 m. rugsėjo m. 1 d. (Hitlerio karo pradžia) ir su Pearl Harbour užpuolinu. Wendenborg ir Byrnes neto Trumano kalboje gorusią laidą taikai išlaikyti. Kanados min. pirm. Mackenzie-King sako, kad politiniai iššūkimai pasieks savo kulminaciją t.š. kelių šimtųjų bėgyje. Anglų nepriklausomas "Times" rašo, kad Trumanas dar nepaskelbęs karo, bet ir šios galinybės neįtmetęs. Nuo šiol JAV-bės p. laikysiančios moralinę, ūkinę ir militarinę t.š. kitą anglų laikraščiai šitip mano; Konservatorių

Lyderio prancūzimas

normālis (6 km. nuo mūšų stovyklos) vaikų prieglaudos namams reikalingos 2 virėjos moterys. Gyvenimo ir maisto sąlygos geros. Pagalduojama be šeimų. Registruotis šandien iki 11 val. K-to raštinėje.

palikti

9 bar. skalbykloje rastą pinigai. Atsiimti 9 bar. 12 kamb.

"Daily Telegraph". po Trumano kalbos neatrodo, kad bus karas. Konservatorių - Yorkshire Post: ši kalba yra vilties kalba. Darbiečių - Daily Herald: Trumano kalba parodė, kokioje baimėje gyvena visas pasaulis. Liberalų-Manchester Guardian: reikia turėti vilties, kad TSRS-ga atgaus protą ir mos savo agresingą politiką. Juk yra aišku, kad JAV-būs kariškai gins vakarų Europą. Prancūzų konservatorių "Figaro" sako, kad tai buvo įspėjimas TSRS-gai. Dešinysis "L'Epogue" pastebi, kad pasaulio padalinimas esąs įvykęs faktas. Komunistų "L'Humanite" "nustato", kad Trumano kalba esanti agresijos aktas prieš TSRS-gą. Italų spauda sveikina JAV-bių politikos posukį. Švedų ir norvegų spauda pastebi, kad skandinavams reikia peržiūrėti savo užsienio politiką. "Stockholm Tidningen" siūlo atsisakyti nuo neutralumo, nes jie gali atidaryti azijaty totalitarizmui duris į Skandinaviją ir Europą.

Moskva trumpai tepranešė apie Trumano kalbą, pareiškdamą, kad jis puolė TSRS-gą ir rytines demokratijas. Wallace mano, kad Trumanas pasirinkęs gėdingą kelią į pasaulinę hegemoniją. Wallace dar atsakysiąs per radiją Trumanui.

5-kių p.kto tekstas

Briuselio paktas sudarytas 50 metų ir apima profesines, socialines, kultūrines ir karines sritis. Steigiamą 5-kių tarybą, kuri vienai iš pasirašiusiųjų pasiūlius, susirenka spręsti įvairius klausimus. Jei viena kuri valstybė būtų užpulta, kitos automatiškai padeda jai savo kariškoniais pajėgomis.

S.T. nutarė svirstyti Čekoslovakijos įvykius

Saugumo Taryba, tik vienu Gromyko prieštaraujant, nutarė atidėti pirmadienį svirstyti Cilės skundą prieš TSRS-gą dėl Čekoslovakijos perversmo.

New Yorko slaugosnuiose teigiamą, kad JTautos įėjusios į naują politikos fazę.

FRANCŪZIJOS parlamentas ėmė svirstyti karinės prievolės atlikimo laiko prailginimą nuo 1 metų ligi 1 metų 6 mėn.

Suomijai pakeitė savo nuomonę

Suomijos parlamentas daugumą balsų nutarė nesutarti su TSRS-ga kariškos sutarties. Prieš sutartį balsavo konservatoriai, liberalai, socialdemokratai ir ūkininkai. Už sutarties sudarymą balsavo komunistai ir lijudios demokratai.

Švedijai demontuoja žinias, kad buv. Suomijos k.r. vadas marš. Mannerheim atbėgęs į Švediją. Mannerheim, savo gydytojų patarimas, atvyko pas specialistus į Švediją, iš kur jis vyks gydytis į Šveicariją.

Amerikiečių gubernatorius Vokietijai gen. Clay pažadėjo padidinti maisto normą vokiečiams. Jau nuo š.m. balandžio mėn. 1 d. visoje Birityje normulus vartotojas gaus daugiau 500 gr. cukraus, 100 gr. riebiųjų, 100 gr. žuvies ir 500 gr. džiovintų vaisių.

Leidžia Dodelsterfo Taut. Liot. Komitetas. Redaguoja L.Pilipavičius